

Psychosociální klima porodnic: Výzkum potvrdil vysokou spokojenost žen s péčí krajských porodnic na Vysočině

Všech pět krajských nemocnic na Vysočině spolupracovalo na pilotním projektu hodnocení porodnic v regionu, který provedli odborníci z Katedry psychologie FF UK v Praze a Lékařské fakulty UK v Plzni. Z výsledků jasně vyplývá, že maminky jsou s péčí v porodnicích Kraje Vysočina velmi spokojeny. Úplnou spokojenost s porodní péčí na Vysočině vyjádřilo 62 % žen, s péčí na oddělení šestinedělí 54 % žen, úplně nespokojena byla jen asi 2 % žen.

„Příznivě hodnotím fakt, že 83 % žen vyjádřilo jasnou ochotu vrátit se do téže porodnice a doporučit ji přátelům. To je pro naše porodnice obrovské pozitivum. Z výzkumu je patrný i prostor pro zlepšování. Maminky chtějí více informací, emoční podporu ze strany zdravotníků, je pro ně důležitý vzhled prostor porodnice a nepřejí si neustálé vyplňování formulářů,“ vyjmenoval základní výsledky průzkumu hejtman Kraje Vysočina Jiří Běhounek.

Podle hlavních autorek výzkumu psycholožky Ley Takács a lékařky Jitky Mlíkové Seidlerové byla celková spokojenost s péčí na odděleních šestinedělí porodnic v Kraji Vysočina dokonce významně vyšší ve srovnání s celorepublikovým průměrem. Významně vyšší než v rámci celé ČR byla i ochota žen vrátit se do téže porodnice a doporučit ji přátelům, pouze 1 % žen by se do téže porodnice nevrátilo či danou porodnici nedoporučilo. Vyšší byla i spokojenost žen ve všech dílčích oblastech péče (platí pro porodnická oddělení i oddělení

šestinedělí) ve srovnání s výsledky zjištěnými pro celou ČR. Hodnocení jednotlivých porodnic na Vysočině bylo srovnatelné, rozdíly se ukázaly pouze u fyzického pohodlí a služeb a porodnice se lišily rovněž v tom, do jaké míry se ženy mohly podílet na rozhodování o způsobu vedení svého porodu a poporodní péči.

Ze sledovaných oblastí péče byly ženy nejvíce spokojeny s fyzickým pohodlím a službami na porodnickém oddělení: „Celkově se vysoká spokojenost týkala zejména čistoty prostor, většině žen vyhovovalo i uspořádání prostor porodnice, měly v dostatečné míře k dispozici relaxační pomůcky pro první dobu porodní a mnohé z nich měly při svém porodu soukromí,“ uvedly autorky výzkumu. Dodávají však, že se v tomto ohledu jednotlivé porodnice na Vysočině liší: spokojenost s fyzickým pohodlím a službami na porodnických odděleních v Jihlavě a Třebíči byla 96 %, v Havlíčkově Brodě 93 %, v Novém Městě na Moravě 89 % a v Pelhřimově 87 %.

Na odděleních šestinedělí byly ženy zase nejvíce spokojeny s tím, do jaké míry se mohly zapojovat do rozhodování. „Matky mohly ve většině případů rozhodovat o kontaktu se svým dítětem po porodu, a pokud od nich bylo jejich dítě po porodu odděleno, měly od zdravotníků informace o tom, kde jejich dítě je. Většina žen byla předem informována o chystaných zákrocích a vyšetřeních týkajících se jich samotných i jejich dítěte,“ píše se ve zprávě. I v této dimenzi však byly mezi jednotlivými porodnicemi rozdíly, přičemž nejlépe byla hodnocena porodnice v Jihlavě (spokojenost 98 %). Ze sledovaných ukazatelů byla dále pozitivně hodnocena ochota lékařů odpovídat na otázky a vysvětlovat postupy, srozumitelnost podávaných informací, dostupnost zdravotníků, jejich celková ochota, laskavost a vstřícnost.

Položky s nižším hodnocením poukazují na některé oblasti, které by bylo možné do budoucna zlepšovat: „Ženám se relativně často nedostávalo od zdravotníků emoční podpory, často byly žádány o to, aby během bolestivých kontrakcí vyplňovaly

formuláře nebo se jinak podílely na administrativních úkonech. Nezanedbatelná část žen uváděla i to, že byly vyrušovány při kojení (musely např. přerušit kojení kvůli příchodu vizity apod.). Ačkoli byly ženy velmi spokojeny se srozumitelností podávaných informací, ochotou zdravotníků vysvětlovat postupy a odpovídat na otázky a s informacemi o tom, jak pečovat o novorozence, uvítaly by, kdyby od zdravotníků dostávaly celkově více informací, a to jak v průběhu porodu, tak i v rámci poporodní péče. Určité rezervy byly zjištěny i v podpoře kojení: nezanedbatelná část žen uvedla, že jim zdravotníci nenabídlí radu a pomoc s kojením, ačkoli u těchto dílčích otázek je třeba vzít v úvahu výsledky pro konkrétní porodnici," uvedly autorky výzkumu.

Speciální průzkum probíhal v krajských porodnicích na Vysočině od října 2013 do září 2014. V tomto období rodilo 4709 žen, evaluační dotazník vyplnilo 1366 z nich. Nejvíce se do průzkumu zapojovaly rodičky v Havlíčkově Brodě a v Třebíči, nejméně v Novém Městě na Moravě. Účast na výzkumu byla dobrovolná. Tým řešitelů využil k šetření Dotazník psychosociálního klimatu porodnice, který byl vyvinut na Katedře psychologie FF UK v rámci výzkumného projektu „Psychosociální klima porodnice očima rodičky – teorie a diagnostika“. Dotazník obsahoval 71 položek rozdělených do dvou samostatných částí – ženy hodnotily zvláště svou spokojenost s porodnickým oddělením a zvláště s poporodní péčí.

Rodičky hodnotily porodnici až po ukončení období šestinedělí, a nikoli přímo během svého pobytu ve zdravotnickém zařízení. Důvodem pro tento postup je zjištění četných studií, že v prvních dnech po porodu mají ženy tendenci péči v porodnici spíše nadhodnocovat – do jejich hodnocení se promítá i úleva, že mají porod za sebou, a radost z narození dítěte. Procházejí navíc výraznými hormonálními změnami, což může spolu s tendencí k sociálně žádoucím odpovědím a obavou ze ztráty anonymity v porodnici vést k dalším zkreslením v jejich hodnocení péče.

Výsledkem studie jsou dílčí zprávy pro jednotlivé porodnice obsahující adresná doporučení. Ta se s největší pravděpodobností promítnou do dalšího vzdělávání zdravotníků. „Například vzhledem k rozporuplným informacím, které ženy dostávaly od personálu o kojení, by bylo vhodné proškolit sestry v otázkách kojení tak, aby se jejich rady udílené nedělkám sjednotily. Bylo by též vhodné zajistit pro zdravotníky kondiční kurzy o komunikaci s rodičkou, vedené v ideálním případě psychologem se znalostí nemocničního prostředí. Odborníci dále doporučují zajištění některé z forem supervize zdravotníků, v níž by bylo možné zaměřit pozornost k určitým problémovým situacím a jejich řešení,“ shrnul závěry a doporučení hejtman Kraje Vysočina Jiří Běhounek.

Kontaktní osoba pro média za FF UK:

Bc. Hana Bednářová (Oddělení přijímacího řízení a vnějších vztahů FF UK)

e-mail: hana.bednarova@ff.cuni.cz, tel.: +420 221 619 377,
+420 734 367 963

Kontaktní osoba pro média za Kraj Vysočina:

Ing. Jitka Svatošová (Krajský úřad Kraje Vysočina, Oddělení tiskové)

e-mail: Svatosova.J@kr-vysocina.cz, tel.: +420 724 650 123

V Praze dne 8. 4. 2015

Ke stažení:

Tisková zpráva (.doc), Tisková zpráva (PDF)